

Ve prospěch obžalovaného může býti napadán rozsudek s hlediska § 281 č. 10. tr. ř., že rozsudek podřaduje skutek několika zákonům, z nichž některý se na skutek nevztahuje. Nelze však napadati rozsudek v neprospěch obžalovaného, že rozsudek nepodřadil skutek všem zákonům, které se k němu vztahují, nýbrž jen jednomu nebo některým z nich. Toto usnesení však předpokládá, že skutek byl podle § 34, 35, 267 tr. z. podřaděn pod ono ustanovení, které ukládá trest nejprísnější. — Pro první případ § 24 zákona o tisku stačí zavinění z nedbalosti.

Napadeným rozsudkem byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 23 zákona o tisku, jehož se dopustil tím, že v březnu 1926 ve D. K. nabízel ku prodeji a prodával pohlednice postav žen, tudíž tiskopisy, nemaje k tomu povolení; mezi těmito tiskopisy nalézala se též pohlednice ženy se značkou P. C. Paris 1713, jejíž rozšiřování zakázáno bylo nálezem zemského trestního soudu v Praze ze dne 27. srpna 1925 č. j. T I I 567/25, uveřejněným v čís. 198 Úředního Listu Republiky československé ze dne 1. září 1925 a tu byl obžalovaný sprostěn z obžaloby pro přečin podle § 24 zákona o tisku na něj vznesené, pokud tuto pohlednici v březnu 1926 ve D. K. dále rozšiřoval, nedbaje zmíněného zákazu soudním nálezem vysloveného a náležitě vyhlášeného.

Proti tomuto sprostujícímu výroku vystupuje zmateční stížnost státního zastupitelství jako právně mylnému důvodem zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., a nutno tu především zkoumati, je-li uplatňování tohoto důvodu zmatečnosti ve směru formálním správné. Závadná činnost obžalovaného ohledně této pohlednice — zn. č. 1713 — spočívala toliko v tom, že ji rozšiřoval; pokud rozšiřování toto stalo se bez řádného úřadem bezpečnosti vydaného povolení k prodeji, příčí se činnost stěžovatelova předpisu § 23 tiskového zákona; ježto však kromě toho šlo o rozšiřování takového tiskopisu, jehož rozšiřování bylo soudním nálezem zakázáno, porušil stěžovatel současně i zákaz v prvním případě § 24 tisk. zákona stanovený. Je tedy patrné, že jedinou a toutéž činností, rozšiřováním pohlednice zn. P. C. Paris 1713, stěžovatel se provinil proti dvěma různým skutkovým podstatám trestním a že tu tedy jde o jednočinný, tak zvaný ideální souběh přestupků ve smyslu § 23 a přečinu ve smyslu § 24 tiskového zákona, následkem čehož bylo formálně pochybeno, pokud nalézací soud uznáv stěžovatele vinným přestupkem podle § 23 cit. zák., přes to vynesl zvláštní výrok spro-

šfující v příčině přečinu podle § 24 tisk. zákona, ačkoli tu přece toliko šlo o další kvalifikaci téhož trestního skutku.

Domáhá-li se nyní veřejný žalobce svou stížností, opřenou o důvod zmatečnosti čís. 9a) § 281 tr. ř., nápravy v tom směru, aby obžalovaný byl pro rozšiřování zakázaného tiskopisu (pohlednice zn. P. C. Paris 1713) uznán vinným též, totiž vedle přestupku podle § 23, i přečinem podle § 24 zákona o tisku, sluší poukázati k zásadnímu stanovisku zrušovacím soudem v rozhodnutí ze dne 21. října 1925 č. sb. N. s. 2154 zaujatému, že ovšem ve prospěch obžalovaného může napadáno býti zmatkem (§ 281 č. 10 tr. ř.), že rozsudek podřaduje skutek několika zákonům, z nichž některý ke skutku se nevztahuje; že naproti tomu však nelze v neprospěch obžalovaného napadati rozsudek z důvodu, že nepodřadil skutek všem zákonům, které se k němu vztahují, nýbrž jen jednomu nebo některým z nich. Doslov § 281 čís. 10 tr. ř. vede k tomu, že jest se žalobci spokojiti tím, že nalézací soud shledal ve skutku jeden z několika trestných činů, jichž skutkové podstaty jsou (následkem ideálního souběhu) skutkem naplněny, a nemůže žalobu zmateční stížností přivést k platnosti ideální souběh, první stolicí nerozpoznaný, nebo nesprávně popřený. Toto omezení práva obžalobcova ke zmateční stížnosti však předpokládá, že podřadění skutku pod jeden ze souběžných zákonů bylo správným, t. j. se zřetelem na předpis § 34, 35—267 tr. z., že skutek byl podřaděn pod onen z několika souběžných zákonů, který ukládá na skutek trest nejostřejší. Byl-li skutek podřaděn pod jiný, mírnější, z několika zákonů k němu se vztahujících, nebylo podřadění správným, spočívá na nesprávném výkladu zákona a žalobce může uplatňováním zmatku čís. 10 § 281 tr. ř. domáhati se toho, aby rozsudek byl zrušen a skutek podřaděn byl ne sice pod všechny v úvahu přicházející trestní předpisy, avšak pod onen zákon, který je z několika zákonů k němu se vztahujících, nejpřísnějším.

Z toho je patrné, že tu nebylo na místě, dovolávati se důvodů zmatečnosti podle č. 9 a) § 281 tr. ř., naproti tomu není však závady, aby vývody stížnosti veřejného žalobce pojmány byly s hlediska důvodu zmatečnosti č. 10 § 281 tr. ř. v ten smysl, aby trestný skutek pokud v příčině jeho přichází v úvahu vedle § 23 i § 24 tisk. zák. podřaděn byl přísnějšímu ustanovení § 24 tisk. zákona. Po této stránce nelze pak stížnosti upříti oprávnění, neboť:

Obžalovanému klade se k vině I. případ § 24 zákona o tisku. Co se tkne otázky subjektivního zavinění, není dolosní neb vědomé rozšiřování podmínkou I. deliktového případu, naopak stačí

podle všeobecných zásad právních, stihá-li pachatele zavinění z nedbalosti. Je nepochybné, že u osob, s jejichž povoláním souvisí účast při rozšiřování tiskopisu, jak je tomu na př. při knihkupcích, vyplývá již z povolání jejich povinnost, by si zjednaly a měly na zřeteli ony prameny, z kterých by čerpaly vědomost o zákazech vydaných v příčině dalšího rozšiřování tiskopisů. Nemůže však býti též sporu o tom, že i pro osoby, které, třeba neoprávněně provozují obchod s tiskovými výrobky, vzechází povinnost, aby si opatřily bezpečnou vědomost o eventuelních omezeních, týkajících se prodeje a tudíž dalšího rozšiřování tiskopisů. Osobám pak takovým, k jejichž povinností náleží, by dbaly nad obsahem tiskopisů a opatřily si vědomost o zákazech, vztažně měly je v patrnosti, nepřichází k dobru nezaviněná nevědomost zákazu, jestliže se o takovéto zákazy nestaraly a následkem této nedbalosti o jich existenci nevěděly. Ohledně osob takových dlužno trvati na zásadě, že jakmile soudcovský zákaz byl řádně vyhlášen, nemůže se jeho neznalostí nikdo omlouvat a že zákazu takovému dlužno bezpodmínečně zjednati platnost. Odhodlal-li se proto obžalovaný obchodovati tiskopisy a činiti si z obchodování toho zdroj příjmů, pak bylo na něm, aby se staral o to, zda obchodování tomu nestojí snad v cestě nějaké překážky. Nestaral-li se o to, ba neměl-li ani vědomosti o tom, že vůbec nějaký úřední list existuje, ve kterém jsou uveřejňovány zákazy co do dalšího rozšiřování tiskopisů, pak mu padá k tíži arci nedbalost. Jako osoba obchodující s tiskopisy, třeba neoprávněně a jen příležitostně, byl obžalovaný vzhledem k tomuto svému zaměstnání po rozumu §u 233 tr. z. povinen znáti zvláštní zákazy neb nařízení, obchodování jeho se týkající a činí ho proto tato neznalost trestně zodpovědným. Jiné okolnosti, které by zavinění jeho, nehledě k uvedené protiprávní bezstarostnosti, vylučovaly, obžalovaný neuplatňoval. A jen tehdy, když by tu byla absolutní nemožnost, seznati obsah náležitě vyhlášeného tiskového nálezu (kdyby na př. nacházel se delší dobu v cizině nebo bylo mu nějakou jinou příhodou zabráněno informovati se o tiskových nálezech), mohl by se považovati obžalovaný za omluvena. Chtěl-li proto prodávati pohlednice, o něž jde, i jen příležitostně, měl se informovati o tom, nejsou-li zabaveny. Neučinil-li tak, naopak rozšiřoval zakázaný tiskopis dále proti záповědi vyřknuté nálezem soudcovským a náležitě vyhlášené, je jeho jednáním založena objektivně i subjektivně skutková povaha přečinu podle § 24 zákona o tisku.

Bylo proto odůvodněné zmateční stížnosti vyhověti, rozsudek nalézacího soudu ve výrocích shora uvedených zrušiti a

poněvadž lze rozhodnouti ihned ve věci samé, uznati obžalovaného vinným vedle přestupku § 23 tisk. zákona, v příčině ostatních tiskopisů přečinem podle §u 24 zákona o tisku, pokud rozšiřoval pohlednici značky P. C. Paris 1713, při čemž ovšem v důsledcích zásad v úvodu tohoto nálezu rozvedených bylo současně odsuzující výrok stavší se ohledně této pohlednice ve smyslu §u 23 tiskového zákona zrušiti, ježto zmateční stížností státního zastupitelství docíleno býti mohlo v této příčině pouze odsouzení podle nejpřísnějšího ustanovení zákona — § 24 tiskového zákona — nikoli však odsouzení pro souběžné podstaty § 23 a 24 tisk. zákona. Výrok odsuzující v příčině přestupku §u 23 tisk. zákona zůstává tudíž pouze ohledně ostatních fotoaktů nedotčen.

Rozhodnutí nejvyš. soudu ze dne 19. března 1927 č. j. Zm I 650/26-4.

L I T E R Á R N Í Z P R Á V Y.

Slovník veřejného práva československého. Pořádají JUDr. Emil Hácha, první prezident Nejvyššího soudu v Praze a univ. prof. JUDr. Antonín Hobza, JUDr. Jiří Hoetzl, JUDr. František Weyr, JUDr. Karel Laštovka. Redakční tajemník JUDr. Jiří Havelka. I. Sešit Abolice, Amnestie až Autorské právo. Brno, 1927. Nakladatelství: Polygrafia — Rudolf M. Rohrer — Brno.

Z obsahu prvního čísla publikace, která byla v tomto časopise již ohlášena, budiž upozorněno alespoň na některá hesla zvláště pozoruhodná. Pojednání o abolicí a amnestii (Scholz) je zajímavé stálým zřetelem k praktickému výkonu těchto institucí. Hesla advokacie a akademie našla zvláště povolané pisatele v adv. Dru Schauerovi a prof. Kadlecovi. Hloubkou i důsledností vyniká rozsáhlá studie Hoetzelova o aktu správním. Zvláštní pozornosti zaslouží Háchovo zpracování hesla analogie, jemuž při vší objektivitě nelze upřítí originality a jež nabývá zvýšené názornosti zřetelem k praktické jurisprudenci. Dokonalé studii by bylo možno jen vytknouti, že citace české literatury, tématu se dotýkající, není zdaleka úplná. Sešit, jenž končí úvodem delšího pojednání o právu autorském, staví Slovník do nejpřednější řady publikací toho druhu.

Dritter deutscher Juristentag in der Tschechoslowakei. Gutachten. Verlag Fr. Kraus in Reichenberg. Str. 248. Cena 50 Kč.